

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A FINANCÍ

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: 6208 B Účetnictví a finanční řízení podniku

ANALÝZA ZÚČTOVACÍCH VZTAHŮ VE FIRMĚ

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Hana Hlaváčková

Autor:

Jiřina Kopfová

2010

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Haně Hlaváčkové za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce.

Dále děkuji firmě XY, s. r. o., konkrétně Karle Stanovské za poskytnuté informace, materiály a také za čas, který mi věnovala při konzultacích k vypracování této bakalářské práce.

OBSAH

1. ÚVOD.....	8
2. TEORETICKÁ ČÁST.....	9
2.1 ZÚČTOVACÍ VZTAHY – POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY	9
2.1.1 <i>Obecná část</i>	9
2.2 TUZEMSKÉ POHLEDÁVKY Z OBCHODNÍHO STYKU	11
2.2.1 <i>Pohledávky za odběrateli</i>	11
2.2.2 <i>Pohledávky spojené s používáním směnek</i>	12
2.2.3 <i>Pohledávky z poskytnutých provozních záloh.....</i>	14
2.2.4 <i>Ostatní pohledávky</i>	14
2.2.5 <i>Řešení neuhrazených pohledávek</i>	14
2.2.7 <i>Inventarizace pohledávek</i>	17
2.3 TUZEMSKÉ ZÁVAZKY Z OBCHODNÍHO STYKU	18
2.3.1 <i>Dodavatelé.....</i>	18
2.3.2 <i>Přijaté provozní zálohy.....</i>	19
2.3.3 <i>Směnky k úhradě.....</i>	19
2.3.4 <i>Ostatní závazky.....</i>	20
2.3.5 <i>Inventarizace závazků.....</i>	20
2.4 ZÚČTOVÁNÍ SE ZAMĚSTNANCI A INSTITUCEMI SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	21
2.5 ZÚČTOVÁNÍ DANÍ A DOTACÍ	22
2.5.1 <i>Přímé daně.....</i>	22
2.5.2 <i>Nepřímé daně.....</i>	23
2.5.3 <i>Dotace.....</i>	26
2.6 POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY KE SPOLEČNÍKŮM	27
2.6.1 <i>Pohledávky ke společníkům</i>	28
2.6.2 <i>Závazky ke společníkům</i>	28
2.7 CIZOMĚNOVÉ OPERACE	28
2.7.1 <i>Přepočet pohledávek</i>	29
2.7.2 <i>Přepočet závazků</i>	29
2.8 PŘECHODNÉ ÚČTY AKTIV A PASIV	30
2.8.1 <i>Časové rozlišení.....</i>	30
2.8.2 <i>Dohadné účty aktivní a pasivní</i>	32
2. CÍL A METODIKA.....	33
2.1 METODICKÝ POSTUP	33
3. PRAKTICKÁ ČÁST	37

3.1 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKU	37
3.2 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA AKTIV A PASIV	38
3.2.1 Vertikální analýza aktiv	38
3.2.2 Vertikální analýza pasiv	40
3.3 ANALÝZA POHLEDÁVEK	41
3.4 ANALÝZA ZÁVAZKŮ	43
3.5 ZÚČTOVÁNÍ SE ZAMĚSTNANCÍ A INSTITUCEMI SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	46
3.6 ZÚČTOVÁNÍ DANÍ A DOTACÍ	47
3.7 VYBRANÉ ÚČETNÍ PŘÍPADY	49
3.7.1 Faktura přijatá	49
3.7.2 Faktura přijatá ze země EU a kurzová ztráta	50
3.7.3 Faktura vydaná	51
3.7.4 Poskytnutá provozní záloha	52
3.7.5 Přijatá provozní záloha	52
3.7.6 Časové rozlišení	53
5. ZÁVĚR	56
6. SUMMARY	58
7. LITERÁRNÍ PŘEHLED	59
8. SEZNAM SCHÉMAT A TABULEK	61
9. SEZNAM PŘÍLOH	63
10. PŘÍLOHY	64

1. ÚVOD

Každý podnikatelský subjekt potřebuje pro své řízení a rozhodování informace. Jedním ze zdrojů, který tyto informace poskytuje, je účetnictví. Hlavním úkolem účetnictví je věrně zobrazit ekonomickou skutečnost účetní jednotky o majetku a zdrojích jeho krytí pro majitele podniku, banky, statistické úřady, finanční úřady, zákazníky, veřejnost apod. Na základě těchto informací plynoucích z účetnictví se mohou uživatelé rozhodovat, zda bude pro ně výhodné s touto společností spolupracovat.

Zúčtovací vztahy jsou jedna z nejdůležitějších oblastí podnikových financí. Soustředují se zde především účty, na kterých se odráží vztah účetní jednotky k vnějšímu světu formou pohledávek a závazků. Pohledávky a závazky představují významné složky aktiv a pasiv podniku, a proto jsou pro dodavatele a odběratele nejdůležitější částí účetnictví.

Zúčtovací vztahy poskytují informace zejména pro investory, případné obchodní partnery, finanční úřady atd. Díky zúčtovacím vztahům je zřejmé, jak podnik plní své povinnosti vůči věřitelům, objem pohledávek, ba dokonce můžeme zjistit dobu obratu pohledávek a průměrnou dobu platby závazků. Tyto aspekty dále mohou ovlivňovat dodavatelsko-odběratelské vztahy, které jsou pro podnik bezesporu velmi důležité.

Každá firma právě řeší tuto problematiku, ať se jedná o společnost působící v České republice nebo na zahraničním trhu, bez ohledu na velikost a prosperitu společnosti.

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit pohledávky a závazky v určitém podniku na základě získaných informací a provést analýzu účetních operací, které účetní jednotka provádí pro účely vedení účetnictví.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 ZÚČTOVACÍ VZTAHY – POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY

2.1.1 Obecná část

Jednou z bezesporu nejdůležitější oblastí podnikových financí je oblast zúčtovacích vztahů (pohledávky a závazky). Základem pro členění pohledávek a závazků je jejich struktura a členění v rozvaze. (Ryneš, 2009)

Ve 3. účtové třídě se zobrazuje převážná část zúčtovacích vztahů podniku k vnějšímu světu, které se projevují jako pohledávky a závazky. Podstatou vzniku obchodních pohledávek a závazků je časový nesoulad mezi okamžikem provedení výkonů (tj. dodávky výrobků, poskytnutí služeb) a okamžikem úhrady těchto výkonů. (Štohl, Klička, 2008)

Pohledávka je nárok účetní jednotky na úhradu peněžní částky od dlužníka. Účetní jednotka tedy vystupuje v roli věřitele. Typickým příkladem je vystavená faktura odběrateli, kterou má dlužník uhradit ve smluvené lhůtě. Přijatou platbou od dlužníka pohledávka zaniká. (Štohl, Klička, 2008)

Pohledávky účtované v třetí účtové třídě mohou být dlouhodobé i krátkodobé povahy, zatímco zakázky se zde evidují výhradně krátkodobé (dlouhodobé závazky jsou ve 4. účtové třídě). V účetnictví podnikatelského subjektu nelze v zásadě kompenzovat pohledávky a závazky. Výjimku tvoří pouze vzájemné vyrovnání pohledávek a závazků mezi dvěma stejnými subjekty, ve stejné měně a se splatností do 1 roku. Tento vzájemný zápočet musí být stvrzen oběma obchodními partnery písemně (Vyhláška § 58). (Štohl, Klička, 2008)

V rámci této kapitoly se zaměříme na následující účtové skupiny (Strouhal, Židlická, 2008):

- *účtová skupina 31* – pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)
- *účtová skupina 32* – závazky (krátkodobé)
- *účtová skupina 33* – zúčtování se zaměstnanci a institucemi

- *účtová skupina 34* – zúčtování daní a dotací
- *účtová skupina 35* – pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva
- *účtová skupina 36* – závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva
- *účtová skupina 37* – jiné pohledávky a závazky
- *účtová skupina 38* – přechodné účty aktiv a pasiv
- *účtová skupina 39* – opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

Obchodní pohledávky a závazky lze členit podle těchto hledisek (Štohl, Klička, 2008):

- *podle doby splatnosti* – na **krátkodobé** (sjednaná doba splatnosti do 1 roku) a **dlouhodobé** (nad 1 rok)
- *podle místa vzniku* na **tuzemské** a **zahraniční**
- *podle jednotlivých odběratelů a dodavatelů* – toto hledisko je zajišťováno v podobě tzv. **saldokonta**. Aby účetní jednotka měla přesnou evidenci o svých pohledávkách a závazcích, vede k jednotlivým syntetickým účtům, na nichž tyto pohledávky a závazky sleduje, podrobnou analytickou evidenci. Podle počtu dokladů (přijatých a vydaných faktur, resp. dalších dokladů) je tato evidence organizována různým způsobem. Většinou se zřizuje pro každého věřitele a dlužníka samostatný analytický účet (konto), jehož zůstatek (saldo) udává výši pohledávky nebo závazku. Soubor těchto analytických účtů nazýváme saldokonto.

Pohledávky a závazky se ve smyslu § 25 odst. 1 písm. g) zákona o účetnictví oceňují při jejich vzniku jmenovitou hodnotou. Toto ocenění se vztahuje k ocenění pohledávek a závazků z klasických obchodních, finančních a jiných vztahů. Odlišně je však nutno ocenit pohledávky odkoupené od jiných osob (fyzických nebo právnických) obvykle za cenu výrazně nižší než jmenovitá hodnota. V tomto případě je nutno tyto pohledávky ocenit pořizovací cenou. Součástí pořizovací ceny jsou přímé náklady

související s pořízením, např. náklady na znalecké ocenění nakupovaných pohledávek, odměny právníkům a provize.

V rozvaze se odděleně vykazují krátkodobé a dlouhodobé pohledávky a závazky podle faktické doby splatnosti. Pokud od data účetní závěrky do data splatnosti uplyne více než 365 dnů, vykazují se závazky nebo pohledávky jako dlouhodobé. Pro účely výkaznictví je nutné přetřídít dlouhodobé pohledávky a závazky vyúčtované na účtech účtové třídy 3 (pohledávky) a v účtových skupinách 46 a 47 (závazky), pokud faktická doba splatnosti je kratší než 1 rok, do rozvahových položek krátkodobých pohledávek a závazků. Dlouhodobé úvěry je pro účely vykazání nutno rozložit na část krátkodobou, splatnou do 1 roku, a část splátek úvěru splatné ve lhůtě přesahující 1 rok. Přetřídění musí zajistit vazbu mezi účty účtového rozvrhu a jednotlivými řádky výkazu rozvaha. (Ryneš, 2009)

2.2 TUZEMSKÉ POHLEDÁVKY Z OBCHODNÍHO STYKU

Evidují se v účtové skupině 31 – Pohledávky, a to jak krátkodobé, tak pohledávky dlouhodobé. Do pohledávek z obchodního styku patří zejména (Štohl, Klička, 2008):

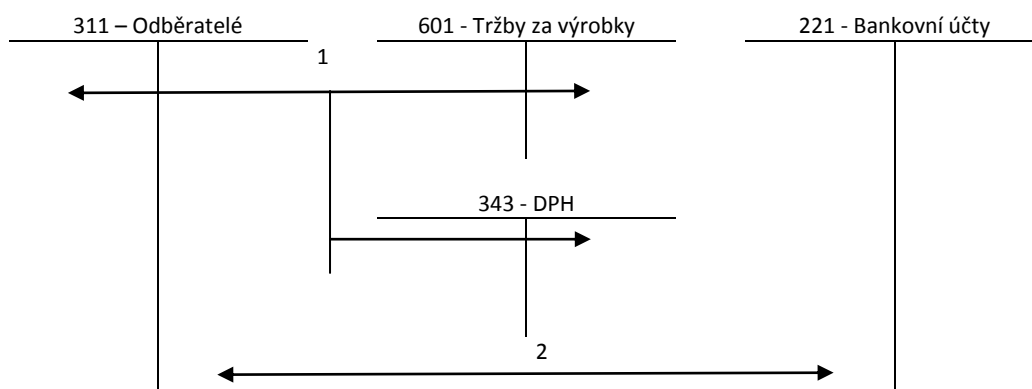
- pohledávky za odběrateli,
- pohledávky spojené s používáním směnek,
- pohledávky z poskytnutých provozních záloh,
- ostatní pohledávky.

2.2.1 Pohledávky za odběrateli

Pohledávky za odběrateli vznikají dodáním výrobků, zboží a služeb odběrateli na fakturu. Vydaná faktura představuje výnos účetní jednotky a vznik pohledávky za

odběratelem. Plátcí DPH musí k prodejní ceně připočítat ještě DPH a zaúčtovat ji jako závazek vůči finančnímu úřadu.

Schéma 1: Pohledávky za odběrateli

2.2.2 Pohledávky spojené s používáním směnek

O směnkách z pohledu věřitele se účtuje na účtech cenných papírů (účtová skupina 25 nebo 06), ale přesto se můžeme s jedním „pohledávkovým“ účtem ohledně směnek setkat. Je jím účet 313 – Pohledávky za eskontované cenné papíry, které se používá při účtování o tzv. „eskontních“ úvěrech.

2.2.2.1 Směnky jako platební prostředek

V současnosti se směnky stávají oblíbeným nástrojem používaným v obchodním a platebním styku, tzn. Směnky je možno používat k úhradě pohledávek a závazků. (Štohl, 2007)

Podle způsobu vystavení se rozdělují směnky na tyto druhy:

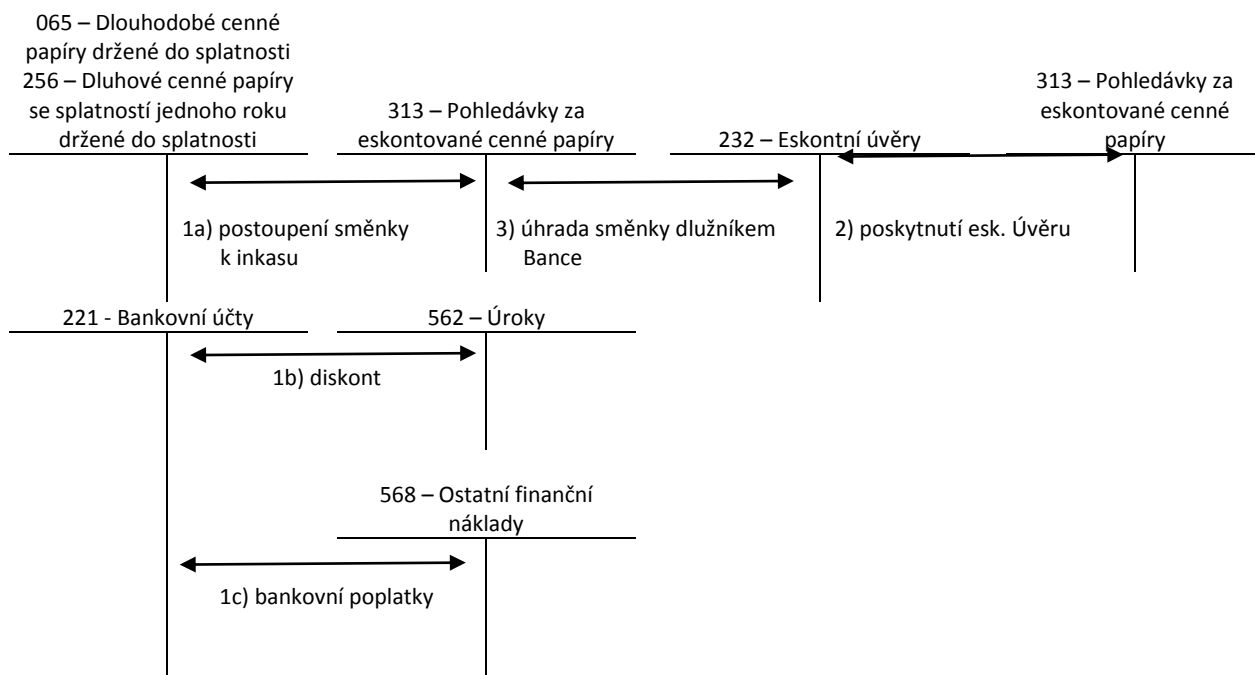
- **směnky vlastní** – kdy výstavcem směnky je dlužník (odběratel), který se sám zavazuje, že věřiteli (dodavateli) zaplatí určitou částku na směnce uvedenou. Směnečné prohlášení začíná slovy „Za tuto směnku zaplatím ...“,
- **směnky cizí** – vznikají tak, že věřitel (dodavatel) vystaví směnku, ve které dá příkaz dlužníkovi (odběrateli), aby mu zaplatil příslušnou částku. Výstavce

uvede ve směnce dlužníka jako směnečníka, tj. osobu, která má platit, a sebe uvede jako věřitele formulací „Zaplatte za tuto směnku na řad můj vlastní ...“. Takto vystavenou směnku předloží dodavatel odběrateli k tzv. akceptu (přijetí), tedy k podpisu. Teprve podpisem na směnce se dlužník – směnečník zavazuje, že souhlasí s textem na směnce napsaným

2.2.2.2 Eskont směnky

V případě, že si směnečný věřitel není zcela jist, zda mu dlužník v okamžik splatnosti směnku uhradí, anebo potřebuje okamžité peněžní prostředky, potom může nabídnout směnku k eskontu bance. Banka se přitom však nevzdává své možnosti uplatnit postih na účetní jednotku, která jí směnku předala, pakliže směnečný dlužník ve lhůtě splatnosti směnku neuhradí. Za eskontní operaci požaduje banka nejen poplatky, ale strhává si i tzv. diskont. (Strouhal, Židlická, 2008)

Schéma 2: Eskont směnky

2.2.3 Pohledávky z poskytnutých provozních záloh

Poskytne-li odběratel svému dodavateli zálohu před splněním dodávky, vzniká mu za ním pohledávka, která se eviduje na účtě 314 – Poskytnuté provozní zálohy. Po obdržení faktury se musí zúčtovat (zrušit) zaplacená záloha (MD 321/ Dal 314) a rozdíl mezi celkovou částkou faktury a zaplacenou zálohou se uhradí dodavateli. Způsob účtování závisí na tom, zda účetní jednotka, poskytující zálohu, je nebo není plátcem DPH.

2.2.4 Ostatní pohledávky

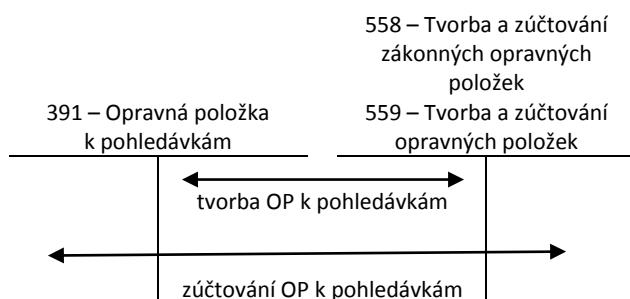
Pro případy pohledávek, které nebylo možno zaúčtovat na některý z předchozích účtů účtové třídy 3, protože neodpovídají jejich náplni, jsou určeny některé účty v 37. a 38. účtové skupině (například pohledávka za pojišťovnou z titulu náhrady škody na účtě 378, resp. 388 v případě, že pojišťovna do konce účetního období nevyčísila přesnou částku náhrady. (Štohl, 2007)

2.2.5 Řešení neuhrazených pohledávek

2.2.5.1 Opravná položka k pohledávkám

V případě, že má účetní jednotka určité pochybnosti o tom, zda jí dlužník uhradí danou pohledávku, tvoří k této pohledávce (v souladu se zásadou opatrnosti) opravnou položku. (Strouhal, Židlická, 2008)

Schéma 3: Opravná položka k pohledávkám

Daňově účinné jsou pouze opravné položky k pohledávkám, které jsou tvořeny v souladu se Zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. K nepromlčeným pohledávkám po lhůtě splatnosti lze tvořit daňově účinnou opravnou položku do výše 20 % hodnoty neuhrazené pohledávky, a to za předpokladu, že od lhůty splatnosti uplynula doba delší než 6 měsíců, a dále musí být aktivně vymáhána, pokud přesahuje 200 000 Kč.

Bylo-li ohledně takovéto pohledávky zahájeno rozhodčí řízení, soudní řízení, nebo správní řízení, kterého se účetní jednotka řádně účastní, potom může vytvářet vyšší daňově uznatelné opravné položky:

Tabulka 1: Opravné položky

Pohledávka po lhůtě splatnosti	Opravná položka ve výši
12 měsíců	33 % z hodnoty pohledávky
18 měsíců	50 % z hodnoty pohledávky
24 měsíců	66 % z hodnoty pohledávky
30 měsíců	80 % z hodnoty pohledávky
36 měsíců	100 % z hodnoty pohledávky

Opravné položky se nemohou vytvářet k pohledávkám (Ryneš, 2009):

- vzniklým z titulu cenných papírů, ostatních investičních nástrojů, úvěrů, půjček, ručení, záloh, smluvních pokut, poplatků z prodlení, penále a jiných sankcí ze závazkových vztahů
- o kterých se neúčtovalo ve výnosech podle účetních předpisů při jejich vzniku a tyto výnosy nebyly zahrnuty do základu daně z příjmů
- vzniklým při plnění ve prospěch vlastního kapitálu a při úhradě ztráty společnosti
- odepsaným již na vrub hospodářského výsledku
- nabytým bezúplatně
- vytvářejícím soubor pohledávek

2.2.5.2 Odpis pohledávek

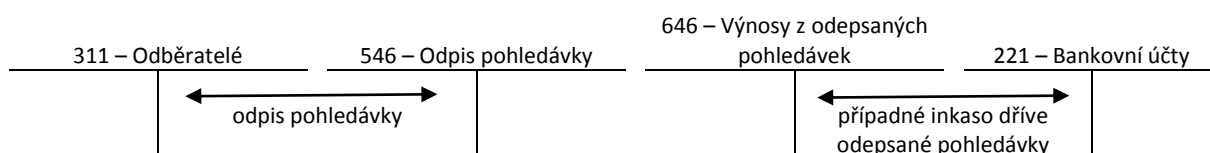
Účetní jednotka může odepsat:

- promlčenou pohledávku (byla-li dříve aktivně vymáhána)
- pohledávku za dlužníkem, u něhož soud zamítl návrh na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku
- pohledávku za dlužníkem, u něhož soud konkurz zrušil pro nedostatek majetku
- pohledávku za dlužníkem, na něhož byl prohlášen konkurz, který proběhl, ale účetní jednotce nebyla uhrazena část (či úplně celá) výše pohledávky
- pohledávku za dlužníkem – fyzickou osobou, který zemřel, a pohledávku nelze vymáhat na dědicích
- pohledávku za právnickou osobou, která zanikla bez právního nástupce

Pohledávky vzniklé po 31. 12. 2003 však bude možno odepsat na vrub daňově účinných nákladů pouze za předpokladu, že o těchto pohledávkách bylo (Ryneš, 2009):

- při vzniku účtováno do výnosů, které byly zahrnuty do základu daně z příjmů
- ke kterým je možno tvořit opravné položky podle zákona o rezervách

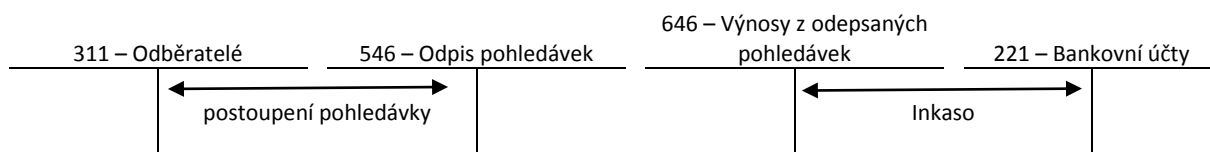
Schéma 4: Odpis pohledávek

2.2.5.3 Postoupení pohledávek

V případě, že účetní jednotka příliš nevěří v to, že by jí dlužník pohledávku skutečně uhradil, má možnost postoupit pohledávku. V tom případě účetně postupuje v souladu s následujícím schématem.

Schéma 5: Postoupení pohledávek

2.2.7 Inventarizace pohledávek

Pohledávky podléhají inventarizaci, jejímž účelem je zjistit (Štohl, Klička, 2007):

a) zda stav pohledávek v účetnictví odpovídá skutečnému stavu

Porovnání účetního stavu se skutečným stavem se provádí dokladovou inventurou. Účetní jednotka musí sestavit inventurní soupis ke každému analytickému účtu pohledávek. Inventurní soupisy by měly obsahovat zejména:

- soupis pohledávek podle jednotlivých faktur (včetně identifikace odběratele)
- splatnost
- u pohledávek v cizí měně částku v cizí měně a v Kč

V některých případech je vhodné požádat dlužníky o vzájemné odsouhlasení pohledávek. Toto vzájemné odsouhlasení není upraveno žádným právním předpisem, a není tedy možné vymáhat právní cestou.

b) zda reálná hodnota pohledávek není nižší, než je jejich účetní hodnota

Porovnání reálné hodnoty pohledávek s jejich účetní hodnotou se provádí především ve vztahu ke splatnosti pohledávky (u pohledávek po lhůtě splatnosti se posuzuje doba, která uplynula od této splatnosti). Výše rizika nesplacení pohledávky se vyjadřuje opravnou položkou.

2.3 Tuzemské závazky z obchodního styku

Závazky vyjadřují povinnost účetní jednotky uhradit (zaplatit ve formě peněžních prostředků), nebo dodat zboží, poskytnout službu či jiné plnění svým obchodním partnerům (věřitelům).

Evidují se v účtové skupině 32 – Závazky, a to pouze krátkodobé (tj. se splatností do 1 roku). Do závazků z obchodního styku patří zejména (Štohl, Klička, 2007):

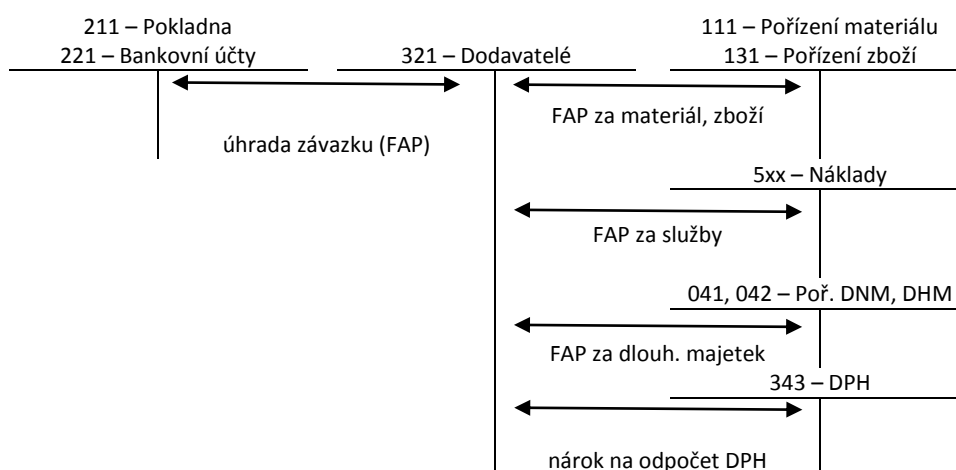
- závazky vůči dodavatelům
- přijaté zálohy od odběratelů
- závazky spojené s používáním směnek
- ostatní závazky

2.3.1 Dodavatelé

Závazky vůči dodavatelům se účtují na základě externího účetního dokladu, který se obvykle nazývá faktura. Účtuje se ve prospěch účtu 321 – Dodavatelé se souvztažným zápisem například na vrub účtu 04, 11, 12, 5xx.

Peněžní úhrady závazků se účtují na stranu MD účtu 321 – Dodavatelé a ve prospěch účtu 211 – Pokladna, resp. 221 – Bankovní účet. (Štohl, Klička 2007)

Schéma 6: Dodavatelé

2.3.2 Přijaté provozní zálohy

Mezi základní účetní zásady patří zákaz kompenzace, tzn. je nutné jako závazky sledovat i přijaté zálohy od odběratelů před splněním smluv – tzn. nelze je přímo účtovat na účet 311 – Odběratelé.

Účtování přijatých záloh se podstatně liší v závislosti na tom, zda podnikatel je či není plátcem DPH.

2.3.2.1 Účtování přijatých záloh u neplátce DPH

Přijaté zálohy od odběratele (jedná se tedy o příjem peněžních prostředků od odběratele na budoucí plnění) jsou pro účetní jednotku závazkem, zachycující se do doby jejich zúčtování ve prospěch účtu účtové skupiny 32 (účet 324 – Přijaté zálohy).

2.3.2.2 Účtování přijatých záloh u plátce DPH

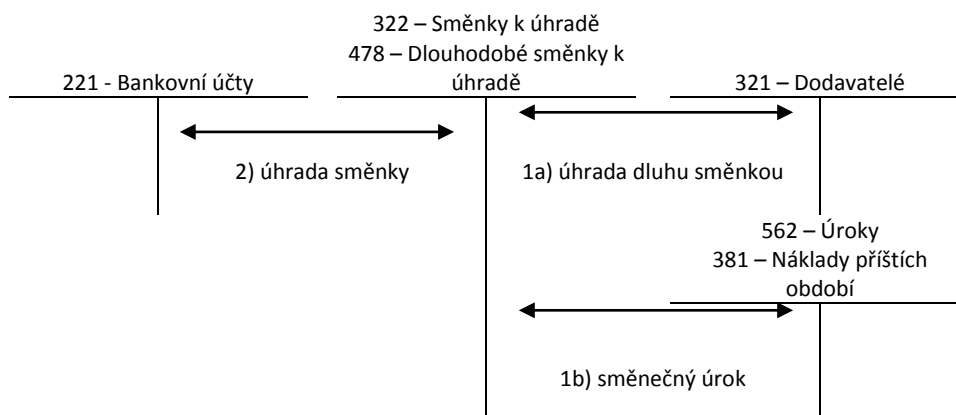
Plátcem DPH je povinen přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí platby, a to k tomu dni, který nastane dříve (ZDPH § 21/1). Z toho vyplývá, že přijetím platby nemusí být uskutečněno zdanitelné plnění, ale vznikne povinnost odvést daň na výstupu. Výjimkou je situace, kdy se zdanitelné plnění uskuteční ve stejném měsíci jako přijatá platba, tj. záloha (ZDPH § 26/2).

2.3.3 Směnky k úhradě

Na účtu 322 – Směnky k úhradě se účtuje o směnkách ve funkci úvěrového platebního prostředku, ovšem z hlediska dlužníka a pouze o krátkodobých směnkách (dlouhodobé dlužné směnky se účtují na účtě 478 – Dlouhodobé směnky k úhradě).

Předáním směnky vlastní dodavateli nebo vyhotovením směnky cizí dodavatelem mění se původní závazek v závazek směnečný, o kterém se účtuje na účtě 322 – Směnky k úhradě. (Štohl, 2007)

Schéma 7: Směnky k úhradě

2.3.4 Ostatní závazky

Na tomto účtu zachycuje účetní jednotka ostatní krátkodobé závazky z obchodních vztahů, např. reklamace uplatněné odběrateli, závazky z poskytování záručního paušálu, refundace mezd nebo přefakturace nákladů za elektřinu, otop, vodu apod., závazky za různé služby jako je služební reklama, nájemné, pojistné, vedlejší pořizovací náklady při pořízení materiálu, zboží, závazky z pokut a úroků z prodlení apod.

2.3.5 Inventarizace závazků

Účelem inventarizace je zjistit (Štohl, Klička, 2007):

a) zda stav závazků v účetnictví odpovídá skutečnému stavu

Porovnání účetního stavu se skutečným stavem se provádí dokladovou inventurou. Účetní jednotka musí sestavit inventurní soupis ke každému analytickému účtu závazků.

b) zda hodnota závazků není vyšší, než je jejich účetní hodnota (zda jsou všechny závazky účetní jednotky zahrnuty v účetnictví).

Pokud při inventarizaci zjistí, že hodnota závazků je vyšší (příp. i nižší) než je jejich výše v účetnictví, uvedou se závazky v účetnictví a v účetní závěre v tomto zjištěném ocenění.

Pokud dojde k právnímu zániku závazku, odepíše se jeho hodnota do výnosů.

2.4 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Nedílnou složkou závazků jsou bezesporu závazky vůči zaměstnancům účetní jednotky. Tito za své pracovní výkony požadují peněžní odměnu ve formě mzdy.

- **331 – Zaměstnanci** – účtují se zde závazky z pracovněprávních vztahů včetně sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění k zaměstnancům, popřípadě jiným fyzickým osobám (s výjimkou závazků ke společníkům ze závislé činnosti), a jejich zúčtování
- **333 – Ostatní závazky vůči zaměstnancům** – na tomto účtě se evidují například závazky za vyúčtování pracovní cesty, na kterou nebyla poskytnuta záloha
- **335 – Pohledávky za zaměstnanci** – zálohy poskytnuté zaměstnancům na služební cesty, drobné nákupy a jiné účely se považují za pohledávky
- **336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění** - ve prospěch tohoto účtu se účtují závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění k příslušným institucím, jak ze zákonné výše, tak z dobrovolného plnění, a sice se souvztažnými zápisy buď na vrub účtů 524 - Zákonné sociální pojištění, 525 - Ostatní sociální pojištění a 526 - Sociální náklady individuálního podnikatele u částek hrazených zaměstnavatelem, nebo na vrub účtu 331 - Zaměstnanci a 366 - Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti u částek hrazených zaměstnancem

2.5 Zúčtování daní a dotací

Daň je povinná zákonem určená platba do veřejného rozpočtu, která se vyznačuje neúčelovostí a neekvivalentností, tzn. ukládá se jako jednostranná povinnost bez nároku plátce na plnění ze strany státu. Daně jsou placené pravidelně v určitých intervalech nebo při určitých okolnostech, např. darování nebo dědění.

Z hlediska daňového systému v současnosti aplikovaného v ČR lze daně rozdělit do třech základních skupin (Strouhal, Židlická, 2008):

- **přímé daně** – daně z příjmů (fyzických i právnických osob), majetkové daně (např. daně z nemovitostí, silniční daň)
- **nepřímé daně** – DPH, spotřební daně, ekologické daně, clo
- **ostatní daně**

2.5.1 Přímé daně

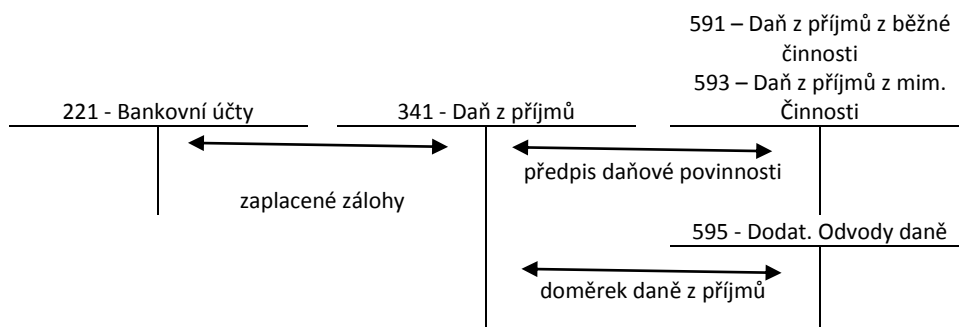
Přímé daně se vypočtou z předmětu daně poplatníka, který je z pravidla povinen také daň sám odvést. (Vančurová, Láchová, 2008)

2.5.1.1 Daň z příjmů

Daně z příjmů jsou dvě, daň z příjmů fyzických a právnických osob. Ve svém souhrnu jsou třetím nejdůležitějším rozpočtovým příjmem.

341 – Daň z příjmů – na tomto účtě se účtuje o dani z příjmů, kdy poplatníkem je účetní jednotka. Na vrub účtu se účtují zálohy na daň placené v průběhu zdaňovacího období (roku). Ve prospěch účtu se účtuje podle daňového přiznání celková daňová povinnost účetní jednotky za zdaňovací období. Daň z příjmů je pro účetní jednotku nákladem, který se eviduje na účtě 591 – Daň z příjmů z běžné činnosti – splatná (resp. 593 – Daň z příjmů z mimořádné činnosti – splatná). (Štohl, Klička, 2008)

Schéma 8: Daň z příjmů

2.5.1.2 Majetkové daně

Majetkové daně jsou jen doplňkovým daňovým příjmem.

345 – Ostatní daně a poplatky – daně z nemovitostí, daň z pozemků, daně ze staveb, daň silniční, daň dědická a darovací daň z převodu nemovitostí

2.5.2 Nepřímé daně

Nepřímé daně (až na výjimky) vybírá a odvádí jiná osoba než poplatník, z hlediska daňové techniky často není známa osoba, která daňové břemeno nese. Nepřímými daněmi se tradičně nazývají daně, jejichž objektem je spotřeba. (Vančurová, Láchová, 2008)

2.5.2.1 Daň z přidané hodnoty

Obecná charakteristika

- DPH je nepřímou daní a je založena na průběžném zdaňování rozdílů mezi cenami nákupů (vstupů) a výstupů (zboží, služby), tj. přidané hodnoty na jednotlivých stupních výroby a odbytu
- plátcí daně mají nárok na odpočet daně zaplacené na vstup a povinně zdaňují výstupy (zdanitelná plnění) a dani podléhají také přijaté peníze ze zálohy vztahujících se ke zdanitelným plněním; neplátcí DPH nakupují vstupy

(materiál, stoje, energie atd.) od plátců za ceny s DPH, avšak výstupy nezdaňují, ale současně nemají nárok na odpočet daně

- základem pro výpočet daně je cena včetně cla a spotřební daně, avšak bez DPH
- vývoz (do zemí mimo EU) je osvobozen od daně, naproti tomu dovoz (ze zemí mimo EU) podléhá DPH

Způsob účtování DPH probíhá rozdílně v závislosti na tom, zda subjektem daně jsou plátcí nebo neplátcí DPH.

Účtování u plátce

- DPH je průběžnou položkou, která se zachycuje pouze v rámci zúčtovacích vztahů (pohledávka a závazek na účtu 343)
- DPH není součástí ocenění majetku zachycovaného v účetnictví, což prakticky znamená, že účtování DPH je řešeno způsobem umožňujícím vést nakoupený majetek a služby v účetnictví podniku bez daně, tj. v cenách nákupu
- neodpočitatelné položky DPH se stávají ze zákona na vstupu součástí ocenění majetku a v případě služeb vstupují do provozních nákladů

Schéma 9: DPH na vstupu

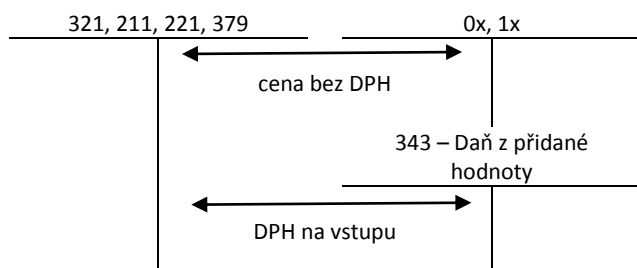
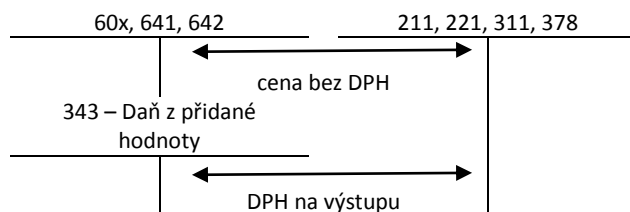

Schéma 10: DPH na výstupu

Účtování u neplátce

Neplátce DPH nemá nárok na odpočet daně, která se u něho stává součástí ocenění majetku nebo vstupuje v případě služeb do provozních nákladů.

Pro účely účtování DPH je určen účet 343 – Daň z přidané hodnoty, na kterém se účtuje podle daňových dokladů (musí splňovat všechny náležitosti účetních dokladů).

Účetnictví musí zabezpečit pro potřeby daňového přiznání a účinnou správu DPH zejména údaje o:

- závazcích a pohledávkách vyplývajících z DPH za zdaňovací období s vyčíslením celkového výsledného vztahů vůči správci daně
- nadměrném odpočtu a nárocích, které z něho plynou v jednotlivých zdaňovacích obdobích
- zdanitelných plněních, u kterých je, popř. není nárok na odpočet daně pro účely stanovení koeficientů
- dalších skutečnostech podstatných pro správu daně

2.5.2.2 Spotřební daň

Účtování o spotřebních daních je obdobné jako u DPH, tzn. plátce spotřebních daní prokazuje na straně Má dáti účtu 345 – Ostatní daně a poplatky nárok na vrácení daně a na straně Dal tohoto účtu pak spotřební daň na výstupu.

Rozeznáváme tyto spotřební daně:

- daň z minerálních olejů (např. pohonné hmoty)
- daň z lihu
- daň z piva
- daň z vína a meziproductů
- daň z tabákových výrobků

Plátcí daně jsou všechny právnické a fyzické osoby, které v tuzemsku vybrané výrobky vyrábějí nebo kterým mají být vyvážené nebo dovážené vybrané výrobky propuštěny (dovozci). Předmětem daně jsou v tuzemsku vyrobené nebo do tuzemska dovezené vybrané výrobky (viz výše). Spotřební daň je většinou stanovena absolutně částkou na jednotku množství. (Štohl, Klička, 2008)

2.5.3 Dotace

Dotace se evidují na účtech 346 – Dotace ze státního rozpočtu, 347 – Ostatní dotace. Jedná se o nenávratně poskytnuté peněžní prostředky poskytované ze státního rozpočtu, z rozpočtů územně samosprávních celků, státních fondů apod.. (Štohl, Klička 2008)

Dotací je tedy podpora ve formě převedení zdrojů na podnik, při kterém podnik musí splnit stanovené podmínky, které se obvykle váží k jeho předmětu činnosti. (Ryneš, 2009)

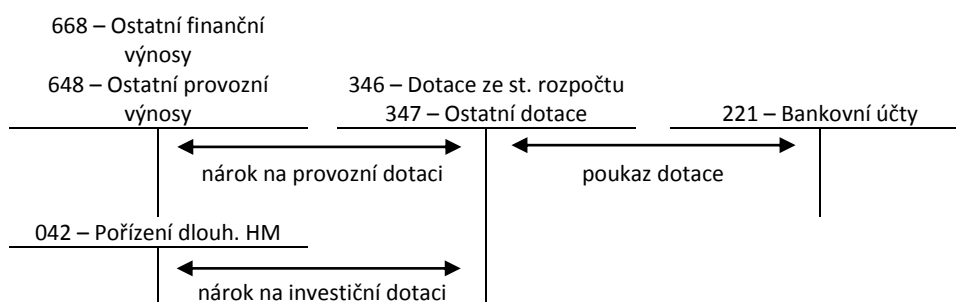
Dotace je možno v zásadě rozdělit do dvou skupin (Štohl, Klička, 2008):

- 1) **dotace na úhradu nákladů (tj. provozní dotace)** – jsou určeny na úhradu provozních nákladů (např. dotace na mzdy absolventů škol)
- 2) **dotace na pořízení dlouhodobého majetku (tj. investiční dotace)** – snižuje vstupní cenu pořizované investice

Za dotaci se považuje také (Ryneš, 2009):

- prominutí části poplatků, pokud to právní předpis umožňuje a odpovědný státní orgán určil prominutou část poplatku za dotaci
- příspěvek na úhradu mzdových nákladů poskytovaných úřadem práce na základě dohod o vytvoření pracovních míst podle zvláštních právních předpisů
- úhrada úroků nezahrnovaných do pořizovací ceny dlouhodobého majetku a technického zhodnocení

Schéma 11: Dotace

2.6 Pohledávky a závazky ke společníkům

Pohledávky a závazky ke společníkům v rámci obchodních společností a členům družstev se evidují v účtových skupinách 35 – Pohledávky ke společníkům a sdružení a 36 – Závazky ke společníkům a sdružení. Jedná se o krátkodobé pohledávky a závazky.

2.6.1 Pohledávky ke společníkům

Pohledávky společníků vůči společnosti mohou vznikat zejména z těchto důvodů:

- a) společníci upsali a dosud nesplatili akcie nebo vklady – evidují se na účtě **353 – *Pohledávky za upsaný vlastní kapitál***
- b) společníci si půjčili peníze ze společnosti (na základě smlouvy o půjčce) a tyto peníze budou muset po uplynutí sjednaného období společnosti vrátit (do té doby má společnost vůči nim pohledávku – eviduje se na účtě **355 – *Ostatní pohledávky***)

2.6.2 Závazky ke společníkům

Společnosti vznikají závazky ke společníkům zejména za těchto důvodů:

- a) společnost rozděluje mezi společníky zisk, popř. jeho část – tento závazek se eviduje na účtě **364 – *Závazky ke společníkům při rozdělování zisku***
- b) společníci půjčili peníze do společnosti (účet **365 – *Ostatní závazky ke společníkům***)
- c) společníci jsou ve společnosti zaměstnání (účet **366 – *Závazky ke společníkům ze závislé činnosti***)

2.7 Cizoměnové operace

Obchoduje-li účetní jednotka se zahraničím, je zřejmé, že bude mít určitou část pohledávek a závazků v cizí měně.

Vzhledem k tomu, že je nutné vést účetnictví v českých korunách, je třeba přepočítat výši pohledávek a závazků směnným kurzem. Účetní jednotka přitom použije aktuální kurz ČNB, nebo kurz, za nějž cizí měnu nakoupila či prodala. Kromě použití aktuálního kurzu existuje alternativa v podobě používání pevného kurzu pro přepočet cizích měn na koruny.

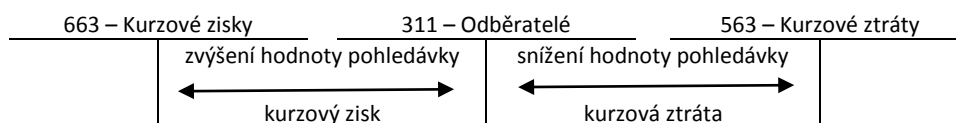
Pevným kurzem rozumíme kurz, který stanovila účetní jednotka vnitřním předpisem na základě kurzu devizového trhu vyhlášeného ČNB a který používá po předem stanovenou dobu, jež nesmí přesáhnout účetní období. Jako kurz devizového trhu, na jehož základě se pevný kurz stanoví, použije účetní jednotka kurz k prvnímu dni období, pro které je pevný kurz počítán. Účetní jednotka může tento kurz změnit svým vnitřním předpisem i v průběhu stanovené doby; v případech vyhlášení devalvace či revalvace tak musí učinit vždy.

K rozvahovému dni dále platí povinnost přepočítat veškeré cizoměnové pohledávky a závazky aktuálním kursem ČNB. Kursové rozdíly vykazujeme vždy výsledkově. (Strouhal, Židlická, 2008)

2.7.1 Přepočet pohledávek

Za předpokladu změny směnného kurzu např. z 24,50 CZK/EUR na 25 CZK/EUR realizuje účetní jednotka kurzový zisk a naopak při pohybu kurzu opačným směrem. (Strouhal, Židlická 2008)

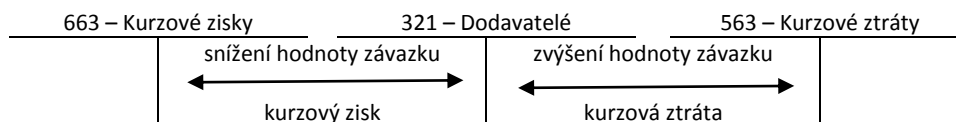
Schéma 12: Přepočet pohledávek

2.7.2 Přepočet závazků

Za předpokladu změny směnného kurzu např. z 24,50 CZK/EUR na 25 CZK/EUR realizuje účetní jednotka kurzovou ztrátu a naopak při pohybu kurzu opačným směrem. (Strouhal, Židlická 2008)

Schéma 13: Přepočet závazků

2.8 Přejídné účty aktiv a pasiv

K přejídným účtům se řadí účty časového rozlišení a účty dohadných položek aktivních a pasivních.

2.8.1 Časové rozlišení

Náklady a výnosy se zásadně účtují do období, s nímž časově a věcně souvisejí. Přitom je třeba dodržovat následující zásady: (Kovaníková, 2006)

- Náklady a výdaje, které se týkají budoucích období, je nutno časově rozlišit ve formě *nákladů příštích období* a *výdajů příštích období*.
- Výnosy a příjmy, které se týkají budoucích období, je nutno časově rozlišit ve formě *výnosů příštích období* a *příjmů příštích období*.
- Náklady a výnosy se účtují na příslušných účtech nákladových druhů a výnosových položek v zásadě **časově rozlišené**. V praxi se však může stát, že je třeba časově rozlišit různorodé náklady vztahující se k jedinému účelu, např. náklady na přípravu a záběh nové výroby. V takovém případě hovoříme o *komplexních nákladech příštích období*.
- Aby účetní případ mohl být zúčtován jako časové rozlišení, musí být splněny tyto podmínky: musí být známo jeho *věcné vymezení* (titul), *výše* a *období*, jehož se týká.
- Účty časového rozlišení podléhají inventuře, při níž se posuzuje jejich výše a odůvodněnost.

- f) Opravy nákladů (výnosů) minulých účetních období se účtují v běžném období na těch účtech nákladů (výnosů), jichž se týkají. Jen v případě, že jde o významnou částku, považují se tyto opravy za mimořádné náklady (mimořádné výnosy).

2.8.1.1 Náklady příštích období

Na účtu Nákladů příštích období evidujeme částky, které účetní jednotka hradila v běžné účetním období, ačkoli náklad s částkou spojený souvisí až s obdobím následujícím. Příkladem budiž nájemné placené dopředu z pozice nájemce nebo předplatné odborného tisku na příští účetní období. Často se tento účet používá při finančním leasingu pro časové rozlišení splátek a dále v oblasti směnečných operací pro časové rozlišení směnečného úroku. (Strouhal, Židlická, 2008)

2.8.1.2 Výnosy příštích období

Na účtu Výnosů příštích období evidujeme částky, které účetní jednotka vyinkasovala v běžném období, avšak výnos s částkou spjatý souvisí až s obdobím následujícím. Příkladem budiž inkasovaný paušál za služby, jež účetní jednotka poskytne až v příštím roce. (Strouhal, Židlická, 2008)

2.8.1.3 Výdaje příštích období

Na účtu výdaje příštích období evidujeme částky, které bude účetní jednotka hradit až v následujícím účetním období, ačkoli náklad s částkou spojený souvisí s běžným obdobím. Příkladem budiž prémie, kterou firma bude vyplácet zaměstnancům až v následujícím období, nebo nájemné, které subjekt hradí pozpátku a je v pozici nájemce. (Strouhal, Židlická, 2008)

2.8.1.4 Příjmy příštích období

Na účtu Příjmů příštích období evidujeme částky, které účetní jednotka obdrží až v následujícím účetním období, ačkoli výnos s částkou spojený souvisí s obdobím běžným. Příkladem budiž nevyfakturované výnosové provize, služby či jiné práce, a to

tehdy, známe-li přesnou výši částky. Jinak by bylo nutné účtovat o dohadné položce aktivní. (Strouhal, Židlická, 2008)

2.8.1.5 Komplexní náklady příštích období

Komplexní náklady příštích období mají vztah nikoli k jednotlivému nákladovému druhu, ale k určitému účelu, např. k přípravě a záběhu výroby nových výrobků, k dlouhodobé propagaci apod. (Kovanicová, 2006)

2.8.2 Dohadné účty aktivní a pasivní

Mezi pohledávky a závazky se zahrnují dohadné položky aktivní a pasivní. U těchto položek většinou neznáme současně všechny tři nutné skutečnosti, tzn. obvykle známe účel (titul), ale nevíme přesně hodnotovou výši (částku), popř. období čerpání. (Ryneš, 2009)

Dohadné účty jsou v zásadě pohledávky nebo závazky neurčité výše, které věcně souvisejí s výnosy, náklady či s rozvahovými položkami (aktivy) právě minulého účetního období. Účelem jejich použití je proúčtovat do příslušného účetního období veškeré známé a uskutečněné hospodářské operace, které ovlivnily náklady, výnosy nebo aktiva podniku, a které nebyly z formálního či časového důvodu fakturovány nebo budou fakturovány podle smlouvy až v následujícím roce. Při stanovení hodnotové výše dohadné položky se vychází z dostupných skutečností, jako např. smlouvy, dohody, obvyklé ceny, předešlé dodávky, soupisu provedených prací do data účetní závěrky, stavu měřidel k rozvahovému datu, např. energie, plyn, voda, eventuálně výše záloh atd. Podklady pro stanovení částky účetního případu jsou součástí účetního dokladu. Rozdíl mezi skutečnou částkou fakturace a dohadnou položkou bude zúčtován v období, kdy dojde k přijetí konečné faktury za dodávku či provedení služby (plnění) a vyúčtování tohoto rozdílu je samostatným účetním případem účtovaným do období přijetí této faktury (daňového dokladu). (Ryneš, 2009)

2. CÍL A METODIKA

Cílem této bakalářské práce bylo charakterizovat zúčtovací vztahy a dále je pak analyzovat v konkrétním podniku. Objektem analyzování zúčtovacích vztahů byla společnost XY, s. r. o. (dříve sdružení společníků), která podniká v oboru těžba a přibližování dřeva harvesterovou technikou.

V první části bakalářské práce je čerpáno z odborné literatury týkající se zúčtovacích vztahů, tedy pohledávek, závazků, zúčtování se zaměstnanci a institucemi sociálního a zdravotního pojištění, zúčtování daní a dotací atd. Podklady, které byly použity, jsou uvedeny v literárním přehledu.

V druhé části bakalářské práce je čerpáno z podkladů poskytnutých vybraným podnikem. Jedná se zejména o rozvahy, výkazy zisků a ztrát. Podrobnější informace byly získány po konzultaci s jednatelem společnosti a účetní společnosti.

2.1 METODICKÝ POSTUP

Pro zpracování praktické části bylo prvotní získat základní informace o společnosti XY, s. r. o. Pro sestavení vertikální analýzy aktiv a pasiv podniku byla hlavním podkladovým dokumentem rozvaha za období 2008 a 2009. Tato analýza nám vytvoří určitou představu o struktuře podnikového majetku a financování tohoto majetku.

Následujícím okruhem praktické části bakalářské práce bylo analyzovat pohledávky a závazky vybraného podniku, k čemuž posloužila také rozvaha. Při této analýze jsme vycházeli z vertikální analýzy aktiv a pasiv. Výsledky analýzy pohledávek vyjadřují podíly jednotlivých druhů krátkodobých pohledávek na oběžných aktivech a na celkových krátkodobých pohledávkách.

Tabulka 2: Vzorce u analýzy pohledávek

Ukazatel	Výpočet (údaje z rozvahy)
Podíl krátkodobých pohledávek na oběžných aktivech	$(C.III., \text{ř. } 48) / (C., \text{ř. } 31)$
Podíl pohledávek z obchodních vztahů na oběžných aktivech	$(C.III.1., \text{ř. } 49) / (C., \text{ř. } 31)$
Podíl daňových pohledávek na oběžných aktivech	$(C.III.6., \text{ř. } 54) / (C., \text{ř. } 31)$
Podíl pohledávek z obchodních vztahů na krátkodobých pohledávkách	$(C.III.1., \text{ř. } 49) / (C.III., \text{ř. } 48)$
Podíl daňových pohledávek na krátkodobých pohledávkách	$(C.III.6., \text{ř. } 54) / (C.III., \text{ř. } 48)$

Dalším úkolem bylo zjistit rychlost obratu pohledávek a dobu obratu pohledávek, které s analýzou pohledávek úzce souvisí.

Tabulka 3: Vzorce pro výpočet rychlosti a doby obratu pohledávek

Ukazatel	Výpočet
Rychlost obratu pohledávek	tržby / pohledávky
Doba obratu pohledávek	$(\text{pohledávky}) / (\text{tržby} / 365)$

Analýza závazků vyjadřuje podíly jednotlivých druhů krátkodobých závazků na cizích zdrojích a dále pak také na celkových krátkodobých závazcích. Údaje pro analyzování závazků byly čerpány z rozvahy podniku.

Tabulka 4: Vzorce u analýzy závazků

Ukazatel	Výpočet (údaje z rozvahy)
Podíl krátkodobých závazků na cizích zdrojích	$(B.III., \text{ř. } 102) / (B., \text{ř. } 85)$
Podíl závazků z obchodních vztahů na cizích zdrojích	$(B.III.1., \text{ř. } 103) / (B., \text{ř. } 85)$
Podíl závazků k zaměstnancům na cizích zdrojích	$(B.III.5., \text{ř. } 107) / (B., \text{ř. } 85)$
Podíl závazků ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění na cizích zdrojích	$(B.III.6., \text{ř. } 108) / (B., \text{ř. } 85)$
Podíl daňových závazků na cizích zdrojích	$(B.III.7., \text{ř. } 109) / (B., \text{ř. } 85)$
Podíl krátkodobých přijatých záloh na cizích zdrojích	$(B.III.8., \text{ř. } 110) / (B., \text{ř. } 85)$
Podíl závazků z obchodních vztahů na krátkodobých závazcích	$(B.III.1., \text{ř. } 103) / (B.III., \text{ř. } 102)$
Podíl závazků k zaměstnancům na krátkodobých závazcích	$(B.III.5., \text{ř. } 107) / (B.III., \text{ř. } 102)$
Podíl závazků ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění na krátkodobých závazcích	$(B.III.6., \text{ř. } 108) / (B.III., \text{ř. } 102)$
Podíl daňových závazků na krátkodobých závazcích	$(B.III.7., \text{ř. } 109) / (B.III., \text{ř. } 102)$
Podíl krátkodobých přijatých záloh na krátkodobých závazcích	$(B.III.8., \text{ř. } 110) / (B.III., \text{ř. } 102)$
Podíl bankovních úvěrů k cizím zdrojům	$(B.IV.2., \text{ř. } 116) / (B., \text{ř. } 85)$

Při výpočtu běžné likvidity, čistého pracovního kapitálu a průměrné doby platby byly použity vzorce z níže uvedené tabulky.

Tabulka 5: Vzorce pro výpočet běžné likvidity, ČPK a průměrné doby platby

Ukazatel	2008
Běžná likvidita	$(\text{pohotov\acute{e} prost\acute{r}. + \text{pohled\acute{a}vky}) / (\text{krt\acute{a}t. z\acute{a}vazky})$
Čistý pracovní kapitál	oběžná aktiva - krátkodobé závazky
Průměrná doba platby	$(\text{krátkod. z\acute{a}vazky}) / (\text{celk. náklady} / 365)$

Další okruh bakalářské práce je zaměřen na vybrané účetní případy společnosti XY, s. r. o., jako je faktura přijatá, faktura přijatá ze zemí EU a kurzová ztráta, vydaná faktura, zálohové faktury, časové rozlišení finančního leasingu atd.

Veškeré informace jsou zpracovávány do textu, schémat a tabulek, které jsou vytvořeny v Microsoft Word a Microsoft Excel.

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKU

Společnost XY, s. r. o. působí na trhu do roku 1994, kdy začala podnikat v oblasti těžby a přibližování dřeva. Dříve klasickými těžebními technologiemi a od roku 2001 těžbou a přibližováním dřeva harvestorovou technologií. Technické vybavení (10 kompletních těžebních uzlů; těžební uzel – harvestor a vyvážecí souprava) umožňuje realizovat probírkové i mýtní těžby jak po celém území České republiky, tak po celé Evropě.

Od roku 2009 patří také do majetku společnosti kamion s podvalníkem, určený pro přepravu nadměrných nákladů, zejména vlastního technického vybavení.

Společnost XY, s. r. o. působila dříve jako sdružení podnikatelů (2 fyzické osoby) a od 14. ledna 2010 je zapsána v obchodním rejstříku jako společnost s ručením omezeným. Do roku 2007 společnost vedla daňovou evidenci a od 1. 1. 2008 vede účetnictví (firma účtuje způsobem B). Společnost XY, s. r. o. je plátcem daně z přidané hodnoty a přiznání k této dani podává každý měsíc. Přiznání k dani z příjmů podává společnost k 30. červnu, jelikož má daňového poradce. A dále je také plátcem daně silniční.

Pro zpracování účetnictví a evidenci majetku používá společnost XY, s. r. o. účetní systém Ježek sw – Stereo. STEREO firmy Ježek software je program pro vedení kompletní administrativní agendy malých a středních firem účtujících v soustavě podvojného účetnictví. Je určen hlavně pro podnikatelské subjekty, ale mohou jej používat i rozpočtové a příspěvkové organizace, politické strany apod. Umožňuje vést účetní agendu včetně evidence DPH, evidenci majetku, zboží a materiálu na skladech, mzdovou agendu i vyřizovat korespondenci.

Při styku se zeměmi Evropské unie společnost XY, s. r. o. oceňuje závazky a pohledávky platným kurzem České národní banky. Společnost XY, s. r. o. obchoduje s Německem a Srbskem, dříve i Rakouskem a Estonskem.

Základní údaje

<i>Název firmy:</i>	XY, s. r. o.
<i>Právní forma:</i>	společnost s ručením omezeným (od 14. ledna 2010) sdružení společníků (od 1994 do 13. ledna 2010)
<i>Sídlo firmy:</i>	Špidrova 58/9, 385 01 VIMPERK
<i>IČ:</i>	281 16 071
<i>Předmět podnikání:</i>	těžba, manipulace a přibližování dřeva; opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů
<i>Základní kapitál:</i>	200 000,- Kč

3. 2 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA AKTIV A PASIV

Vertikální analýza je procentním rozbořem komponent, také bývá nazývána jako strukturální analýza. Tato analýza je výchozím bodem rozboru účetních výkazů a měla by pomoci snadněji nahlédnout do těchto výkazů. Spočívá v tom, že se na jednotlivé položky účetních výkazů pohlíží v relaci k nějaké veličině, zjišťuje procentní podíl jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. Při analýze rozvahy bývají položky výkazu vyjádřeny jako procento z celkových aktiv, resp. z celkových pasiv, tedy z bilanční sumy.

3.2.1 Vertikální analýza aktiv

Položky na straně aktiv jsou členěny podle likvidity, a to od položek nejméně likvidních k položkám nejlikvidnějším. Z pohledu na aktivní stranu rozvahy můžeme tedy vyčíst, kolik prostředků společnost investovala do rychle zpeněžitelného majetku a kolik naopak do majetku, který lze sice likvidovat obtížněji, ale zato je s ním zpravidla spojen vyšší výnos.

Tabulka 6: Vertikální analýza aktiv

AKTIVA		2008		2009	
		Absolutní hodnota netto v Kč	Podíl v %	Absolutní hodnota netto v Kč	Podíl v %
AKTIVA CELKEM		21 378 256,01	100,000	26 819 568,58	100,00
B.	Dlouhodobý majetek	7 058 302,00	33,016	8 243 466,20	30,737
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	7 058 302,00	33,016	8 243 644,20	30,737
B.II.1.	Pozemky	0,00	0,000	20 650,00	0,077
B.II 2.	Stavby	1 405 552,00	6,575	1 283 330,00	4,785
B.II.3.	SMV a soubory mov. věcí	5 652 750,00	26,442	6 939 486,20	25,875
C.	Oběžná aktiva	11 514 081,02	53,859	16 688 175,28	62,224
C.III.	Krátkodobé pohledávky	9 776 497,80	45,731	15 328 800,73	57,155
C.III.1.	Pohledávky z obch. vztahů	9 554 897,80	44,694	15 276 820,73	56,961
C III.6.	Stát - daňové pohledávky	221 600,00	1,037	51 980,00	0,194
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	1 737 583,22	8,128	1 359 374,55	5,069
C.IV.1	Peníze	594 608,00	2,781	763 658,80	2,847
C.IV.2	Účty v bankách	1 142 975,22	5,346	595 715,75	2,221
D.I.	Časové rozlišení	2 805 872,99	13,125	1 887 927,10	7,039
D.I.1.	Náklady příštích období	2 516 694,99	11,772	1 887 927,10	7,039
D.I.3.	Příjmy příštích období	289 178,00	1,353	0,00	0,000

Z tabulky je zřejmé, že největší podíl na celkových aktivech mají oběžná aktiva, která v roce 2008 tvořila 53,859 % a v roce 2009 se zvýšila na 62,224 %. Z oběžných aktiv je patrné, že velkou část tvoří krátkodobé pohledávky (pohledávky z obchodních vztahů) jak za rok 2008, tak i za rok 2009. Druhý největší podíl na celkových aktivech tvoří dlouhodobý majetek, který v roce 2008 dosáhl 33,016 % a 30,737 % roce 2009 z celkových aktiv.

3.2.2 Vertikální analýza pasiv

Strana pasiv, což jsou zdroje financování společnosti, nejsou prioritně členěny podle hlediska času, ale jsou členěny dle vlastnictví, tj. na zdroje vlastní a zdroje cizí.

Tabulka 7: Vertikální analýza pasiv

PASIVA		2008		2009	
		Absolutní hodnota v netto v Kč	Podíl v %	Absolutní hodnota v netto Kč	Podíl v %
PASIVA CELKEM		21 378 256,01	100	26 819 568,58	100
A.	Vlastní kapitál	16 987 439,43	79,461	21 239 075,83	79,192
A.I.	Základní kapitál	20 039 446,03	93,738	20 039 446,03	74,719
A.V.	Výsledek hosp. běž. úč. období	-3 052 006,60	-14,276	1 199 629,80	4,473
B.	Cizí zdroje	4 386 711,03	20,519	5 579 837,25	20,805
B.III.	Krátkodobé závazky	1 079 058,79	5,047	2 255 585,15	8,41
B.III.1 .	Závazky z obchodních vztahů	797 791,79	3,732	2 055 701,32	7,665
B.III.5 .	Závazky k zaměstnancům	0	0	10 462,00	0,039

B.III.6	Závazky ze soc. zab. a zdr. poj.	0	0	5 937,00	0,022
B.III.7	Stát - daňové závazky	281 267,00	1,316	133 484,83	0,498
B.III.8	Krátkodobé přijaté zálohy	0	0	50 000,00	0,186
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	3 307 652,29	15,472	3 324 252,10	12,395
B.IV.2	Krátkodobé bankovní úvěry	3 307 652,29	15,472	3 324 252,10	12,395
C.I.	Časové rozlišení	4 105,50	0,019	655,5	0,002
C.I.1	Výdaje příštích období	4 105,50	0,019	655,5	0,002

Z vypracované tabulky vidíme, že největší podíl na celkových pasivech má v roce 2008 i 2009 vlastní kapitál se 79,461 % a 79,192 %. Základní kapitál, který má v roce 2008 93,738 % a v roce 2009 74,719 % je tvořen z účtu 491 – Účet individuálního podnikatele. Cizí zdroje s podíly 20,519 % a 20,805 % z celkových pasiv jsou nejvíce tvořeny krátkodobými bankovními úvěry, které mají v roce 2008 15,472 % a v roce 2009 12,395 %. Nejmenší podíl tvoří časové rozlišení s 0,019 % a 0,002 %.

3.3 ANALÝZA POHLEDÁVEK

Při analýze pohledávek budeme vycházet z výše uvedené vertikální analýzy neboli analýzy struktury. Pomocí údajů z této analýzy může vyjádřit jednotlivé podíly krátkodobých pohledávek na oběžných aktivech. V analýze pohledávek budeme zjišťovat ukazatele aktivity. Tato skupina ukazatelů se snaží změřit, jak úspěšně využívá společnost aktiva. V našem případě se bude jednat zejména o rychlost obratu pohledávek (resp. obratovost pohledávek), doba obratu pohledávek a velikost pohledávek.

U firmy XY, s. r. o. se krátkodobé pohledávky skládají pouze z pohledávek z obchodních vztahů a pohledávek vůči státu – daňové pohledávky.

Tabulka 8: Analýza pohledávek

Ukazatel	Podíl v %	
	2008	2009
Podíl krátkodobých pohledávek na oběžných aktivech	84,91 %	91,85 %
Podíl pohledávek z obchodních vztahů na oběžných aktivech	82,98 %	91,54 %
Podíl daňových pohledávek na oběžných aktivech	1,92 %	0,31 %
Podíl pohledávek z obchodních vztahů na krátkodobých pohledávkách	97,93 %	99,66 %
Podíl daňových pohledávek na krátkodobých pohledávkách	2,27 %	0,34 %

Z tabulky je možno vyčíst, že krátkodobé pohledávky zaujímají velkou část oběžných aktiv – tvoří 84,91 % v roce 2008 a 91,85 % v roce 2009. V roce 2009 se krátkodobé pohledávky oproti roku 2008 zvýšily o necelých 7 %. Naproti tomu daňové pohledávky jsou neznatelné a tvoří pouze 2,27 % v roce 2008 a 0,31 % v roce 2009. Pohledávky z obchodních vztahů tvoří 82,98 % v roce 2008 a 91,54 % v roce 2009 z oběžného majetku. V roce 2008 tvořily 97,93 % a 99,66 % v roce 2009 z krátkodobých pohledávek.

Rychlost obratu pohledávek

Rychlost obratu pohledávek je vyjádřena jako poměr tržeb a průměrného stavu pohledávek.

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek nám udává, jak dlouho, kolik dní se majetek podniku vyskytuje ve formě pohledávek – za jak dlouhé období jsou pohledávky v průměru spláceny.

Tabulka 9: Výpočet rychlosti a doby obratu pohledávek

Ukazatel	2008	2009
Rychlost obratu pohledávek	3,54	2,97
Doba obratu pohledávek	87,43	122,88

Z výpočtu rychlosti obratu pohledávek jsme zjistili, že pohledávky jsou přeměňovány v peněžní prostředky v průměru 3 dnů. Dále jsme zjistili, že doba obratu pohledávek se v roce 2009 zvýšila, což bylo způsobeno novým způsobem výběrových řízení přes program LesIs, ve kterém se zadávají a zpracovávají minitendry.

Společnost XY, s. r. o. má 60 neuhrazených vydaných faktur, které jsou po splatnosti. Tyto částky jsou vymáhány soudní cestou. Odpis pohledávek bude možný, pokud bude pohledávka prokazatelně nedobytná. Jedná se o trvalé snížení hodnoty pohledávky

3.4 ANALÝZA ZÁVAZKŮ

Při analýze závazků byl počítán podíl krátkodobých závazků a bankovních úvěrů k cizím zdrojům financování ve společnosti. Zaměříme se na podíly jednotlivých druhů krátkodobých závazků k položce krátkodobé závazky. U společnosti XY, s. r. o. se vyskytují pouze krátkodobé závazky, nikoli dlouhodobé. Krátkodobé závazky zahrnují závazky z obchodních vztahů, závazky k zaměstnancům, závazky k institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, daňové závazky a krátkodobé přijaté zálohy. Co se týče bankovních úvěrů, bude propočten podíl bankovních úvěrů k cizím zdrojům financování společnosti.

Tabulka 10: Analýza závazků

Ukazatel	Podíl v %	
	2008	2009
Podíl krátkodobých závazků na cizích zdrojích	24,6 %	40,42%
Podíl závazků z obchodních vztahů na cizích zdrojích	18,19 %	36,84%
Podíl závazků k zaměstnancům na cizích zdrojích	0 %	0,19%
Podíl závazků ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění na cizích zdrojích	0 %	0,11%
Podíl daňových závazků na cizích zdrojích	6,41 %	2,39%
Podíl krátkodobých přijatých záloh na cizích zdrojích	0%	0,90%
Podíl závazků z obchodních vztahů na krátkodobých závazcích	73,93 %	91,14%
Podíl závazků k zaměstnancům na krátkodobých závazcích	0%	0,46%
Podíl závazků ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění na krátkodobých závazcích	0%	0,26%
Podíl daňových závazků na krátkodobých závazcích	26,07%	5,92%
Podíl krátkodobých přijatých záloh na krátkodobých závazcích	0,00	2,22%
Podíl bankovních úvěrů k cizím zdrojům	75,40%	59,58%

Z tabulky vyplývá, že cizí zdroje společnosti tvoří krátkodobé závazky, tvořící 24,6 % v roce 2008 a 40,42 % v roce 2009, a bankovní úvěry, které mají 75,40 % v roce 2008 a v roce 2009 59,58 % podíl. Na krátkodobých závazcích mají jak v roce 2008, tak i v roce 2009 největší podíl závazky z obchodních vztahů. Nejmenší podíl na krátkodobých

závazcích mají v roce 2008 daňové závazky s 26,07% podílem a v roce 2009 závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění s 0,26 %. V roce 2009 jsou taktéž zanedbatelné závazky k zaměstnancům, které činí 0,46 %. Závazky z uvedené tabulky nespádají do závazků po splatnosti.

Tabulka 11: Výpočet běžné likvidity, ČPK a průměrné doby platby

Ukazatel	2008	2009
Běžná likvidita	2,62	2,99
Čistý pracovní kapitál	7 127 369,94	11 108 338,03
Průměrná doba platby	39,35	52,78

Běžná likvidita

Pomocí krátkodobých závazků a pohledávek je možno zjistit běžnou likviditu daného podniku. Ukazatel běžné likvidity ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku v hotovost.

Čistý pracovní kapitál

Tento ukazatel nám vyjadřuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a celkovými krátkodobými závazky. Představuje částku volných prostředků, která zůstane podniku po úhradě všech oběžných krátkodobých závazků.

Průměrná doba platby

České podniky musí čekat na úhradu svých faktur v průměru 48 dní. Uvádí to nejnovější výsledky srovnání platební morálky v zemích střední a východní Evropy. Společnost XY, s. r. o. hradí své závazky v roce 2009 v průměru 52,78 dní, tudíž překračuje standardní průměr o 4,78 dne.

3.5 ZÚČTOVÁNÍ SE ZAMĚSTNANCI A INSTITUCEMI SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Společnost XY, s. r. o. má jen dva zaměstnance, kteří jsou vypláceni měsíční mzdou. Převážnou většinu pracovních výkonů vynakládají jednatelé společnosti (do 13. ledna 2010 společníci sdružení). Avšak pro sezónní práce společnost najímá obchodní společníky, kteří společnosti XY, s. r. o. na základě svých výkonů vystaví fakturu.

Společnost XY, s. r. o. vyplácí mzdy svým zaměstnancům vždy k 15. dni v měsíci, a to v hotovosti. Zaměstnanec (Rajlich Karel) pobírá měsíční mzdu ve výši 10 957,- Kč, při podpisu smlouvy podepsal taktéž prohlášení k dani, tudíž uplatňuje měsíční slevu na dani ve výši 2 070,- Kč.

Tabulka 12: Zúčtování se zaměstnanci

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	VÚD	Hrubá mzda zaměstnance	13 189,00	521	331
2.	VÚD	Sociální pojištění	858,00	331	336
3.	VÚD	Zdravotní pojištění	594,00	331	336
4.	VÚD	Zdravotní pojištění za podnik	1 187,00	524	336
5.	VÚD	Sociální pojištění za podnik	3 298,00	524	336
6.	VÚD	Záloha na daň z mezd	585,00	331	342
7.	VPD	Výplata mzdy v hotovosti	11 152,00	331	211
8.	VBÚ	Úhrada sociálního a zdravotního pojištění	5 400,00	336	221400

3.6 ZÚČTOVÁNÍ DANÍ A DOTACÍ

Jak už jsem se zmínila v charakteristice vybraného podniku, společnost XY, s. r. o. je plátcem několika daní. V této kapitole bych se zaměřila na dvě důležité daně, a to na daň z přidané hodnoty a daň z příjmů fyzických osob.

Přiznání k dani z přidané hodnoty se zpracovává každý měsíc, nýbrž společnost XY, s. r. o. je měsíčním plátcem daně. Pro názornou ukázkou při výpočtu daně z přidané hodnoty, použijeme hodnoty z prosince roku 2009.

I. Zdanitelná plnění

- Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku se základní sazbou daně 3 117 583,- Kč (ZD) a 592 341,- Kč (daň na výstupu)

II. Nárok na odpočet daně

- Z přijatých zdanitelných plnění od plátců se základní sazbou daně 2 084 276,- Kč (ZD) a 396 035,- Kč (odpočet daně)
- Z přijatých zdanitelných plnění od plátců se sníženou sazbou daně 10 660,- Kč (ZD) a 960,- Kč (odpočet daně)

III. Výpočet daňové povinnosti

➤ Daň na vstupu	592 341,- Kč
➤ Odpočet daně	396 995,- Kč
➤ Vlastní daňová povinnost	195 346,- Kč

Společnosti XY, s. r. o. vznikla daňová povinnost ve výši 195 346,- Kč, která byla uhrazena v lednu 2010 z běžného účtu Komerční banky.

Společnost XY, s. r. o. včetně roku 2009 podávala přiznání k dani z příjmů fyzických osob, jelikož byla sdružením společníků a to k 30. červnu, neboť sdružení má daňového poradce. Od roku 2010 bude podávat přiznání k dani z příjmů právnických osob.

Sdružení společníků tvořili dvě fyzické osoby. Základ daně, který byl zjištěn ke konci roku, se dělil na dvě části, z kterých byla vypočtena daň z příjmů, a každý ze společníků sdružení ji odvedl zvlášť.

V roce 2009 měla společnost základ daně 4 251 636,- Kč a v přiznání k dani z příjmů bude uplatňovat ztrátu z minulých let ve výši 3 052 006,- Kč. Oba společníci si platí životní pojištění, avšak uplatnit mohou max. 12 000,- Kč. Dále uplatňují slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na vyživované dítě.

Přiznání k dani z příjmů za rok 2009 pro jednoho společníka:

2. oddíl – Základ daně, ztráta

➤ Dílčí základ daně	2 125 818,- Kč
➤ Uplatňovaná výše ztráty za předch. období	1 526 003,- Kč
➤ Základ daně po odečtení ztráty	599 815,- Kč

3. oddíl – Nezdánitelné částky, odčitatelné položky a daň

➤ Životní pojištění	12 000,- Kč
➤ Základ daně sníž. o nezd. části a odč. položky	587 815,- Kč
➤ Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	587 800,- Kč
➤ Daň podle § 16	88 170,- Kč

4. oddíl – Daň celkem, ztráta

➤ Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč nahoru	88 170,- Kč
---	-------------

5. oddíl – Slevy na dani

➤ Sleva na poplatníka	24 840,- Kč
➤ Daň po uplatnění slev	63 330,- Kč

6. oddíl – Daňové zvýhodnění

➤ Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	10 680,- Kč
➤ Daň po uplatnění slevy	52 650,- Kč

Tabulka 13: Zaúčtování daně z příjmů

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	VÚD	Předpis daně z příjmů	52 650,00	591	341
2.	VBÚ	Úhrada daně z příjmů	52 650,00	341	221100

3.7 VYBRANÉ ÚČETNÍ PŘÍPADY

Uvedené účetní případy jsou účtovány dle společnosti XY, s. r. o. a budou uvedeny v příloze. Jedná se o fakturu přijatou, fakturu vydanou, poskytnutou provozní zálohu, přijatou provozní zálohu, zúčtování se zaměstnanci a institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, účtování daní a časového rozlišení.

3.7.1 Faktura přijatá

- 1) Společnost XY, s. r. o. přijala fakturu od společnosti ČSAD JIHOTRANS a. s. za pohonné hmoty, které jsou čerpány přes CCs karty a fakturovány během měsíce. Celková hodnota na vybrané faktuře činí 123 473,- Kč včetně DPH. Tato faktura byla uhrazena z bankovního účtu, který je veden u Komerční banky.

Tabulka 14: Zaúčtování přijaté faktury 1)

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	FAP	Pohonné hmoty:			
		- cena bez DPH	103 758,48	501	321100
		- DPH 19 %	19 714,11	343	321100
		- haléřové vyrovnaní	0,41	548	321100
2.	VBÚ	Úhrada přijaté faktury	123 473,00	321100	221100

- 2) Dále společnost přijala fakturu od obchodního partnera – Zdeněk Skořepa - za provedené práce v lese. Faktura byla přijata na částku 48 204,40 Kč a dodavatel není plátcem daně z přidané hodnoty. Částka 48 204,40 Kč byla uhrazena z bankovního účtu společnosti.

Tabulka 15: Zaúčtování přijaté faktury 2)

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	FAP	Práce v lese	48 204,40	518	321100
2.	VBÚ	Úhrada přijaté faktury	48 204,40	321100	221100

3.7.2 Faktura přijatá ze země EU a kurzová ztráta

Společnost XY, s. r. o. přijala fakturu od finské firmy N&K Lukin Ky na harvestor John Deere 970D. Faktura byla vystavena na částku 167 500,00 EUR. Platný kurz ke dni vystavení faktury činil 26,01 Kč/EUR. Přijatá faktura byla uhrazena z devizového účtu vedeného Komerční bankou.

Tabulka 16: Zaúčtování přijaté faktury a kurzové ztráty

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	FAP	Harvestor John Deere 970D:			
		- částka v EUR	167 500,00		
		- přepočtená částka platným kurzem (26,01 Kč/EUR)	4 356 675,00	042	321200
2.	VÚD	Zařazení majetku do evidence	4 356 675,00	022	042
3.	VBÚ	Úhrada faktury v EUR	167 500,00	321200	221200
		- přepočtená částka platným kurzem (26,02 Kč/EUR)	4 358 350,00		
4.	VÚD	Kurzový rozdíl	1 675,00	563	221200

3.7.3 Faktura vydaná

- 1) Společnost XY, s. r. o. vydala fakturu společnosti MONTE Vyšší Brod s. r. o., která je plátcem daně z přidané hodnoty, na částku 382 805,50 Kč za těžbu a manipulaci dřeva harvestorovou technologií. Tato vydaná faktura byla uhrazena na běžný účet, který je veden u Československé obchodní banky, a. s. dne 12. června 2009.

Tabulka 17: Zaúčtování vydané faktury 1)

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	FAV	Za práce v lese:			
		- cena bez DPH	321 685,30	311100	602
		- DPH 19 %	61 120,20	311100	343
		- celkem	382 805,50		
2.	VBÚ	Úhrada vydané faktury	382 805,50	221400	311100

- 2) Společnost XY, s. r. o. vystavila fakturu společnosti Stavební firma CS s. r. o. za hydraulickou hadici v hodnotě 1 868,- Kč včetně DPH. Stavební firma CS s. r. o. je plátcem daně z přidané hodnoty a vydaná faktura byla uhrazena v hotovosti dne 5. června 2009.

Tabulka 18: Zaúčtování vydané faktury 2)

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	PPD	Hydraulická hadice			
		- cena bez DPH	1 569,60	211	642
		- DPH 19 %	298,20	211	343
		- celkem	1 868,00		

3.7.4 Poskytnutá provozní záloha

Společnost XY, s. r. o. obdržela zálohovou fakturu od firmy BACHL, spol. s. r. o. na částku 56 000,- Kč. Tato zálohová faktura se vztahuje k faktuře č. 46900259 za zhotovení plastových oken do podnikatelských prostor.

Tabulka 19: Zaúčtování zálohové faktury

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	ZFA	Zálohová faktura na okna	56 000,00	321100	314100
2.	FAP	Přijatá faktura na okna:			
		- cena bez DPH	47 057,00	501	321100
		- DPH 19 %	8 943,00	343	321100
		- celkem	56 000,00		

3.7.5 Přijatá provozní záloha

Společnost XY, s. r. o. vystavila zálohovou fakturu firmě Lesy České republiky, a. s. ve výši 212 800,- Kč za práce v lese harvesterovou technologií. Tato přijatá provozní záloha byla uhrazena na běžný účet společnosti XY, s. r. o. u Komerční banky.

Tabulka 20: Zaúčtování vydané zálohové faktury

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
1.	zFAV	Vydaná zálohová faktura za práce v lese	212 800,00	324100	311100
2.	VBÚ	Úhrada zálohové faktury	212 800,00	221100	324100
3.	FAV	Vydaná faktura za práce v lese:			
		- cena bez DPH	338 200,00	311100	602
		- 19 % DPH	64 258,00	311100	343
		- celkem	402 458,00		
4.	VBÚ	Úhrada nezaplacené částky	189 658,00	221100	311100

3.7.6 Časové rozlišení

Finanční leasing hmotného majetku

Finanční leasing umožňuje podnikatelům obstarání majetku, aniž by museli příslušnou cenu majetku zaplatit předem. Funkci investora zajišťuje při tomto způsobu pořízení pronajímatel (leasingová společnost). Podnikatel hmotný majetek využívá, avšak není jeho právním vlastníkem, tím se stává až po skončení leasingu a úhradě všech splátek. Finanční leasing se realizuje obvykle formou inominačních smluv. (Ryneš, 2009)

Společnost XY, s. r. o. využívá finančního leasingu především při koupi harvestorů a vyvážecích souprav, ale také při koupi užitkových automobilů, jako je např. VW Transporter a kamionu s přívěsem.

Dne 27. dubna 2007 uzavřela společnost XY, s. r. o. smlouvu o finančním leasingu se společností Unileasing a. s. Předmětem smlouvy o finančním leasingu je vyvážecí souprava John Deer 810D. V této smlouvě jsou sjednány také měsíční splátky po dobu 36 měsíců a to ve výši 132 345,- Kč včetně DPH, které budou hrazeny z běžného účtu

vedeného Komerční bankou. Celkové sjednané platby zahrnující nájemné včetně pojistného a DPH činí 6 508 054,- Kč. Prodejní cena po ukončení leasingu (bez DPH) činí 1 000,- Kč.

Základní údaje:

➤ Jednorázové nájemné (akontace)	1 465 239,- Kč bez DPH
➤ Jednorázové nájemné připadající na jeden měsíc	40 701,08 Kč
➤ Jednorázové nájemné k 31. 12. 2007	366 310,00 Kč
➤ Jednorázové nájemné k 31. 12. 2008	488 413,00 Kč
➤ Jednorázové nájemné k 31. 12. 2009	488 413,00 Kč
➤ Jednorázové nájemné k 31. 03. 2010	122 103,00 Kč

Společnost XY, s. r. o. vedla v roce 2007 daňovou evidenci a od 1. 1. 2008 účetnictví, tudíž vznikl zlom v účtování časového rozlišení. V daňové evidenci se časové rozlišení účtuje ke konci roku do uzávěrkových operací, konkrétně do úprav snižující základ daně. V níže uvedeném případě je časové rozlišení pro názornou ukázkou účtováno podvojně už od roku 2007.

Tabulka 21: Zaučtování časového rozlišení

Účetní případ	Doklad	Text	Částka (v Kč)	MD	D
<i>Duben 2007</i>					
1.	VBÚ	Zaplacené jednorázové nájemné	1 465 239,00	381	221100
2.	VÚD	Poměrná část jednorázového nájemného v dubnu 2007	40 701,08	518	381
3.	VBÚ	Měsíční leasingová splátka:			
		- cena bez DPH	111 214,30	518	221100
		- 19 % DPH	21 130,70	343	221100
		- celkem	132 345,00		

Květen 2007					
1.	VÚD	Poměrná část jednorázového nájemného v květnu 2007	40 701,08	518	381
2.	VBÚ	Měsíční leasingová splátka:			
		- cena bez DPH	111 214,30	518	221100
		- 19 % DPH	21 130,70	343	221100
		celkem	132 345,00		
Poměrná část jednorázového nájemného a měsíční leasingové splátky se v dalších 34 měsících budou účtovat stejně jako v květnu 2007					
Březen 2010					
1.	VÚD	Poměrná část jednorázového nájemného v březnu 2010	40 701,08	518	381
2.	VBÚ	Měsíční leasingová splátka:			
		- cena bez DPH	111 214,30	518	221100
		- 19 % DPH	21 130,70	343	221100
		- celkem	132 345,00		
3.	FAP	Pořízení vyvážecí soupravy 810D dle leasingové smlouvy:			
		- cena bez DPH		501	321
		- 19 % DPH		343	321
		- celkem			
4.	VBÚ	Úhrada faktury za vyvážecí soupravu 810D		321	221100

5. ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat zúčtovací vztahy a komplexně přiblížit účtování ve vybrané společnosti, která působí v oblasti těžby a přibližování dřeva harvestorovou technikou. V této práci jsem se zaměřila na účtování pohledávek, závazků, přijatých a poskytnutých záloh, zúčtování se zaměstnanci a institucemi sociálního a zdravotního pojištění, účtování kurzových rozdílů a časového rozlišení finančního leasingu.

Vybraná účetní jednotka poskytuje služby nejen v České republice, ale i v zahraničí, zejména v Evropské unii. Pro oceňování těchto pohledávek a závazků společnost využívá denní kurz vyhlášený Českou národní bankou. Právě při poskytování služeb a koupi dlouhodobého hmotného majetku ze zahraničí se účetní jednotka setkává s kurzovými rozdíly, o kterých je nucena účtovat. V praxi společnost využívá úhradu na základě vystavených faktur, jen zřídka se setkáme s úhradou v hotovosti. Úhradou formou směnky, podnik nevyužívá, neboť tento způsob platby je velmi rizikový.

V dnešní době prakticky každý podnikatelský subjekt řeší dilema s neustálým problémem platební morálky zákazníků a s tím je i spojena problematika řešení pohledávek. Dnes už má každý věřitel možnost si vybrat z několika způsobů vymáhání pohledávek. Společnost XY, s. r. o. k tomuto přistupuje vlastními silami, např. telefonickou komunikací, zasíláním upomínek. Jestliže je tento způsob neúčinný, tak přistupuje k tomuto problému soudní cestou, která je ale velmi zdoluhavá a pro podnik může být i nákladná.

Jedním ze zajímavých bodů je účtování o časovém rozlišení, které společnost velmi často využívá při koupi dlouhodobého hmotného majetku (harvestorů) prostřednictvím finančního leasingu, jelikož pořízení těchto strojů je velice nákladné.

Účetní jednotka pro případy vedení účetnictví vede analytickou evidenci, která je dle mého názoru přehledná a dostatečně jednoduchá. Účetní osnova vybraného podniku dodržuje rozdělení do účtových tříd, která je doplněná o analytické účty, které usnadňují orientaci v účtovém rozvrhu.

Společnost XY, s. r. o. k účtování uvedených účetních případů nepoužívá nějak zvláštní odlišnosti od obecných předpisů účtování. Při provedení analýzy vedení účetnictví účetní jednotkou jsem došla k závěru, že postupy účtování jsou v souladu s požadavky kladenými na účetnictví.

6. SUMMARY

The target of this bachelor's work was analysis of accounting relations in specific company which works in the area of timber harvesting with harvester technique. Another target of this work is to analyse active debts and liabilities. I focused on specific accounting of active debts for subscribers, engagements against suppliers, provided and received advance payments, accounting of exchange-rate difference and time resolution. Also I set up the vertical analysis of asset and debts. At the end of this bachelor's work are accounted choice accounting cases in accordance with the accounting plan of specific company.

Key words: accounting, active debts, liabilities, suppliers, customers, time resolution, exchange-rate difference

7. LITERÁRNÍ PŘEHLED

Odborná literatura:

1. RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2009*. 9. vyd., Olomouc: ANAG, 2009. 975 s. ISBN 978-80-7263-503-0
2. SVATOŠOVÁ, J., TRÁVNÍČKOVÁ, J. *Účtová osnova, České účetní standardy postupy účtování pro podnikatele 2008*. Olomouc: ANAG, 2008. 351 s. ISBN 978 80-7263-439-2
3. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. 9. vyd., Praha: 1. VOX a. s., 2008. 319 s. ISBN 978-80-86324-72-2
4. STROUHAL, J., ŽIDLICKÁ, R. *Účetnictví 2008 – Velká kniha příkladů*. 1. vyd., Brno: Computer Press, a. s., 2008. 501 s. ISBN 978-80-251-1910-5
5. KOVANICOVÁ, D. *ABECEDA účetních znalostí pro každého*. 16. vyd., Praha: Polygon, 2006. 444 s. ISBN 80-7273-130-0
6. ČERMÁKOVÁ, H. *ÚČETNICTVÍ – shrnutí základů*. 1. vyd., Ostrava: MIRAGO, 2005. 108 s. ISBN 80-86617-17-3
7. ŠTOHL, P., KLIČKA, V. *Maturitní okruhy z účetnictví*. Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s., 2008. 233 s. ISBN 978-80-903915-8-1
8. ŠTOHL, P. *Učebnice účetnictví 2007 pro střední školy a veřejnost, 2. díl*. 9. vyd., Tiskárny Havlíčkův Brod, 2007. 197 s. ISBN 978-80-903915-1-2
9. VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd., Praha: EKOPRESS, s. r. o., 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1

10. KLISNIGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza: Krok za krokem*. 1. vyd., Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3
11. MAŘÍK, M., MAŘÍKOVÁ, P., POPELA, J. *Finanční analýza a plánování v obchodních podnicích*. 2. vyd., Praha: VŠE, 1996. ISBN 80-7079-487-9
12. SŮVOVÁ, H. *Finanční analýza a řízení podniku, v bance a na počítači*. 1. vyd., Praha: Bankovní institut, 2000. 622 s. ISBN 80-7265-027-0

Internetové stránky:

<http://www.sagit.cz>

<http://cs.wikipedia.org>

<http://www.businessinfo.cz>

<http://www.nasepenize.cz>

8. SEZNAM SCHÉMAT A TABULEK

Schéma 1:	Pohledávky za odběrateli
Schéma 2:	Eskont směnky
Schéma 3:	Opravná položka k pohledávkám
Schéma 4:	Odpis pohledávek
Schéma 5:	Postoupení pohledávek
Schéma 6:	Dodavatelé
Schéma 7:	Směnky k úhradě
Schéma 8:	Daň z příjmů
Schéma 9:	DPH na vstupu
Schéma 10:	DPH na výstupu
Schéma 11:	Dotace
Schéma 12:	Přepočet pohledávek
Schéma 13:	Přepočet závazků
Tabulka 1:	Opravné položky
Tabulka 2:	Vzorce u analýzy pohledávek
Tabulka 3:	Vzorce pro výpočet rychlosti a doby obratu pohledávek
Tabulka 4:	Vzorce u analýzy závazků
Tabulka 5:	Vzorce pro výpočet běžné likvidity, ČPK a průměrné doby platby
Tabulka 6:	Vertikální analýza aktiv
Tabulka 7:	Vertikální analýza pasiv
Tabulka 8:	Analýza pohledávek
Tabulka 9:	Výpočet rychlosti a doby obratu pohledávek
Tabulka 10:	Analýza závazků
Tabulka 11:	Výpočet běžné likvidity, ČPK a průměrné doby platby
Tabulka 12:	Zúčtování se zaměstnanci
Tabulka 13:	Zaúčtování daně z příjmů
Tabulka 14:	Zaúčtování přijaté faktury 1)
Tabulka 15:	Zaúčtování přijaté faktury 2)
Tabulka 16:	Zaúčtování přijaté faktury a kurzové ztráty

Tabulka 17: Zaúčtování vydané faktury 1)

Tabulka 18: Zaúčtování vydané faktury 2)

Tabulka 19: Zaúčtování zálohové faktury

Tabulka 20: Zaúčtování vydané zálohové faktury

Tabulka 21: Zaúčtování časového rozlišení

9. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Rozvaha společnosti XY, s. r. o. – 2008

Příloha č. 2: Rozvaha společnosti XY, s. r. o. – 2009

Příloha č. 3: Výkaz zisku a ztráty společnosti XY, s. r. o. – 2008

Příloha č. 4: Výkaz zisku a ztráty společnosti XY, s. r. o. – 2009

Příloha č. 5: Faktura přijatá od společnosti ČSAD JIHOTRANS a. s.

Příloha č. 6: Faktura vydaná společnosti MONTE Vyšší Brod s. r. o.

Příloha č. 7: Vydaná zálohová faktura společnosti Lesy ČR – Lesní závod Boubín

Příloha č. 8: Vydaná zálohová faktura společnosti Lesy ČR – Lesní závod Boubín

10. PŘÍLOHY
